GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedzieli. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 złr. 15 kr., odbierającym pocztą 4 złr. 40 kr., insercyę opłacają od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

Nr. 77. Czwartek 3. Kwietnia 1851. Rok gazecie 40.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Anglia. — Francya. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Prusy. — Grecya. — Turcya. — Wiadomości handlowe.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Wiedeń, 28. marca. Dnia 29. marca 1851 wyjdzie w c. k. nadwornéj i rządowéj drukarni w Wiédniu i będzie rozesłany XVIII. zeszyt powszechnego dziennika rządowego ustaw państwa, a mianowicie tak w pojedyńczém niemieckiém, jakoteż we wszystkich *dziewięciu* podwójnych wydaniach.

Zeszyt ten zawiéra pod

Nr. 65. Rozporządzenie ministeryum wojny z dnia 12. marca 1851, którém według najwyż. upoważnienia znosi się postanowienie patentu o prochu do strzelania z roku 1807 względem wykluczenia izraelitów od robienia prochu i saletry, tudzież od handlu témi artykułami.

Nr. 66. Cesarskie rozporządzenie z 16. marca 1851, którém wydano objaśnienie Nru. 346 porządku procedury karnéj z d. 17. stycznia 1850.

Nr. 67. Rozporządzenie cesarskie z tego samego dnia, którém się przepisuja różne postanowienia względem spraw tabuli krajowéj i ksiąg gruntowych.

Nr. 68. Dekret ministeryum finansów z dnia 22. marca 1851, którym ogłoszono postępowanie z wylosowanémi d. 17. marca r. b. niemieckiémi banknotami na 10 kr. seryi X. I.

Dnia 29. marca 1851 wyjdzie także i będzie rozesłane serbsko-, romańsko- i halicko-rusko-niemieckie podwójne wydanie V. zeszytu powszechnego dziennika rządowego ustaw państwa z roku 1850. — Zeszyt ten wyszedł dnia 9. stycznia 1850 tymczasem tylko w niemieckim języku, dnia 15go maja 1850 w słoweńsko-niemieckiém, dnia 12. grudnia 1850 w włosko-niemieckiém, d. 24. stycznia 1851 w madjarsko-niemieckiém, d. 15. lutego 1851 w czesko-niemieckiém, a dnia 27. marca 1851 w kroacko- i polsko-niemieckiém podwójném wydaniu, i zawiéra pod

Nr. 8. Konstytucyę krajową i ustawę o wyborach sejmowych dla kraju koronnego Karyntyi.

Lwów, 28. marca. Dla c. k. austryackich żołnierzy w szpitalach będących wpłynęła od gmin Wierzbiany i Humniska, obwodu Złoczowskiego, tudzież od gr. kat. administratora plebanii i od przełożonych kościoła kwota 17 złr. 59½ kr. w. w., a mianowicie przyczynili się: Pańko Dzizak z Humnisk, kwotą 50k. w. w., Paweł Szwaszków 15k., Jan Dzizak 25k., Roman Jaśków 12k., Jakób Ferens 15k., Teodor Iwaszków 6k., Grzegorz Gural 23k., Teodor Borszcz 30k., Jan Malicki 15k., Jakób Woronowski 25k., Mikołaj Woronowski 45k., Szymon Gauluk 15k., Prokop Woronowski 50k., Mikołaj Woronowski 50k., Łukasz Dzizak 15k., Maksymilian Gural 15k., Tomasz Ferens 25k., Jan Dzizak 30k., Jędrzej Dzizak 25k., Stefan Jaśków 15k., Stefan Czuczman 17k., Stefan Boyko 15k., Daniel Woronowski 30k., Joachim Boyko 25k., Szymon Dzizak 25k., Szymon Dzizak 25k., Paweł Koralak z Humnisk 15k., Grzegorz Kussy 15k., Łukasz Jaśkow z Wierzbian 15k., Tomasz Czuczman 25k., Grzegorz Woronowski z Humnisk 25k., Jakób Iwanów 18k., Jan Czuczman 6k., Filip Czuczman z Wierzbian 15k., Jan Koralak 15k., Onufry Koralak 15k., Jan Demkow 50k., Maksymilian Czuczman 50k., Maksymilian Czuczman 7½k., Mikołaj Chawyk 15k., Mikołaj Czuczman 10k., Michał Dzizak 15k., Grzegorz Dzizak 15k., przełożeni kościoła 50k., siostry kościelne 25k., administrator parafii gr. kat. 25k.; — razem 17 złr. 59½ kr. w. w.

Ten czyn patryotyczny podaje się do wiadomości publicznéj.

Lwów, 28. marca. Wyrokiem prawnym w wyższéj instancyi potwierdzonym, skazani zostali za gwałtowny opór przeciw straży bezpieczeństwa:

Mikołaj Mielkowski, rodem z Porembki, obwodu Bocheńskiego, 58 lat mający, religii r. kat., wdowiec, fiakier i *Wincenty Rui*, rodem ze Lwowa, 38 lat mający, religii gr. kat., bezżenny, fiakier, każdy na 10 kijów; następnie *Jędrzéj Kunicz*, rodem z Ołomuńca, a wychowany w Olejowie, obwodu Złoczowskiego, dziecko żołnierza, 36 lat mający, religii r. kat., bezżenny, fiakier, prócz odsiedzianego dotychczas aresztu indagacyjnego jeszcze na ośmdniowy areszt; *Tomasz Friedl*, rodem ze Lwowa, 45 lat mający, religii r. kat., żonaty, fiakier i *Stefan Zariczny*, rodem z Mościsk, obwodu Przemyskiego, 27 lat mający, religii gr. kat., bezżenny, fiakier, z policzeniem mu odsiedzianego od 20. lutego r. b. aresztu indagacyjnego.

Z c. k. sądu wojennego.

Lwów, 29. marca. Wyrokiem prawnym w wyższéj instancyi potwierdzonym, skazany został *Michał Własewski*, rodem z Tuturkowic, obwodu Żółkiewskiego, 52 lat mający, religii r. kat., żonaty, szynkarz, za podburzające mowy i obelgi miotane na stan żołnierski, prócz odsiedzianego 12-godzinnego aresztu indagacyjnego na 48-godzinny areszt, a wykonanie kary zaczęło się dzisiaj.

Z c. k. sądu wojennego.

Sprawy krajowe.

(Wiadomości o pobycie Jego ces. Mości w Wenecyi.)

Wiedeń, 30. marca. W drodze telegraficznéj otrzymaliśmy dziś następujące doniesienia z *Wenecyi* o przyjeździe, pobycie i serdecznem przyjęciu Jego ces. Mości w tém mieście:

27. marca. Zaledwie Jego ces. Mość wysiadł w pałacu swoim, natychmiast przyjmował u siebie municypalność miasta i ogłosił jéj ustnie przyzwolenie wolnego portu. Na prośbę podesty zbliżył się monarcha do okna, aby się ukazać ludowi, który Go hucznem „Evviva" powitał. Cały plac przed pałacem był zapełniony ludem i powozami. Wieczorem był plac św. Marka i teatr alla Fenice uroczyście oświetlony. Grzmiącémi okrzykami radości powitano monarchę za przybyciem do teatru i powtarzano je kilkakrotnie pomiędzy aktami jakoteż podczas powrotu do pałacu.

28go przedstawiano Jego ces. Mości władze miejscowe i wysokie duchowieństwo, a potem nastąpiło zwiédzanie arsenału. Wszędzie gdzie monarcha się pojawił, witały Go radosne okrzyki tłumu. Na ucztę zaproszeni byli oprócz c. k. jeneralicyi i admirała, także przełożeni władz cywilnych, tajni radzcy, podesta, kardynał i kilku kanoników.

29go. Na „campo Marzo" odbyła się dziś wielka parada wojskowa, poczém Jego ces. Mość zwiédzał szpital wojskowy, bryg Montecuccoli, goeletę „Phoenix" i resztę w porcie znajdujących się okrętów wojennych, a nakoniec koszary i instytut marynarki w Serwola. Wieczorem odwiedził Jego ces. Mość znowu oświetlony teatr opery, gdzie Go z równym zapałem przyjęto jak przeszłych wieczorów. Podczas zwiédzania wyżwspomnionych zakładów zapuszczał się Jego ces. Mość nawet do najodleglejszych części miasta. A wszędzie przyjmowano Go z okrzykami radości. *(Lit. kor. austr.)*

(„Oester. Reichsztg." o przywróceniu wolnego portu Wenecyi.)

Wiedeń, 28. marca. Umieszczona w dzisiejszym numerze *Gazety Wiédeńskiéj* depesza telegraficzna donosi, że Jego ces. Mość zaraz za swoim przyjazdem do Wenecyi najłaskawiéj podpisać raczył patent nadający Wenecyi przywiléj wolnego portu. Instytucya wolnego portu nadana była temu miastu w r. 1830, lecz zniesiona została po zdarzeniach rewolucyjnych. Wielu upatrywało w tém zniesieniu akt zemsty politycznéj. Pojmowaliśmy, pisze *Oest. Reichsztg.*, sprawę tę z innego stanowiska. Utrzymywaliśmy i niecofamy naszego zdania, że wolne porty w ogóle nieleżą w interesie ekonomii politycznéj. Wolne porty są to osobne wyszczególnienia, które się czasami nadają podupadłym albo dopiéro początkowym miastom handlowym, by powabem wygody tudzież zupełnéj swobody i wolności od podatków przyciągnąć tam obcych spekulantów, nadając tym sposobem handlowi miejscowemu nowy obrót. Administracya państwa wychodziła także z zasady, iż według możności należy ograniczać przywileje handlowe. Jeżeli więc uchwaliła nadanie wolnego portu Wenecyi, tedy ją do tego musiały powodować względy wielkiéj wagi.— Wenecya chyliła się do strasznego upadku. Bliskość wolnego portu w Tryeście pociągnęła handel w inny kierunek; większą jednak winę zubożenia przypisać należy mniejszéj obrotności kupców weneckich. Rząd uległ usilnym prośbom Wenecyan, i uczynił to, aby pokazać, że jest gotów uwzględniać także partykularne interesa.

Rząd austryacki może za tak wielką koncesyę liczyć na żywą wdzięczność. Ludność włoska przyjdzie do poznania, że Austrya w interesie wspólnego życia gotowa jest ponosić ofiary, że obiera drogę nowych pomysłów politycznych i ekonomicznych, jeżeli idzie o pojednanie i utrzymanie lub wskrzeszenie tego co podupadło. Mniejmy nadzieję, że wrażenie i rezultat tego nowego aktu odpowie zamiarom rządu.

(Wiadomości potoczne z Wiédnia.)

Wiedeń, 30. marca. W dzienniku *Norddeutsche Biene* czytamy: Jego Mość Cesarz rosyjski przyjął najłaskawiéj napisane

przez adjunkta - profesora przy wojskowéj akademii i pułkownika rosyjskiego sztabu jeneralnego pana Lebedew, dzieło pod tytułem: *Hrabia Radetzky i wyprawa jego do Włoch w latach 1848 i 1849*, i przesłał autorowi w podarunku kosztowny pierścień brylantowy.

— Kilku właścicieli dóbr w Węgrzech zaczynają poczęści zajmować się sprawą kolonizacyi, a mianowicie państwo Czakuthurn zamyśla na terytoryum swojem (przeszło 2000 morgów ziemi) zakładać osady mniejszych familii; za $3\frac{1}{2}$ morgów ziemi płacić mają osadnicy 45 złr. m. k. a oprócz tego zobowiązać się na 10 lat do odrabiania pańszczyzny; po upływie zaś 10ciu lat staje się tych $3\frac{1}{2}$ morgów ziemi wolną własnością tyczącéj się familii. *(L. k. a.)*

Podług doniesienia w dzienniku *„Prazske Noviny“* ma być obecnym także JegoMość król saski przy otworzeniu prazsko-dreźdeńskiéj kolei żelaznéj. Obrządek poświęcenia jéj odprawi kardynał książę Schwarzenberg. Dla wyprawienia zapowiedzianego na ten dzień bankietu przeznaczono już stanowczo salę hyszpańską w król. pałacu prazskim. *(Lit. k. a.)*

(Dary izby handlowéj.)

Wenecya, 29. marca. Przy sposobności ogłoszenia przywileju wolnego portu przeznaczyła izba handlowa 2000 złr. m. k. dla ochronek małych dzieci, a municypalność 4000 złr. m. k. dla instytutu ubogich. *(Lit. k. a.)*

(Kurs wiédeński 31. marca 1851.)

Obligacye długu państwa 5% — $96\frac{1}{8}$; $4\frac{1}{2}$% — $84\frac{7}{8}$; 4% — —. 4% z r. 1850 — $89\frac{1}{4}$; 3% — —. Losy z r. 1834 — —; z r. 1839 — $300\frac{5}{8}$. Wiédeńskie miejsko bankowe $2\frac{1}{2}$% 48. Akcye bankowe 1272. Akcye kolei północ. $1329\frac{3}{8}$. Glognickiej kolei żelaznéj —. Odenburgskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parow. —. Lloyd —.

Anglia.

(„Preus. Ztg. o przyjęciu bilu religijnego w parlamencie.)

Londyn, 26. marca, 5. grud. 30 min. popołudniu. Osnowę bilu religijnego przyjęto po drugiem odczytaniu 438 głosami przeciw 95.

Preus. Ztg. tak pisze o téj uchwale: Wspomniona depesza telegraficzna potwierdza zdanie nasze dawniéj już wyrzeczone: nowy, łagodniéj ułożony bil przyjęto w izbie większością liczniejszą od dawniejszéj o 43 głosów, a przeciwnicy jego uzyskali tylko 33 głosów więcéj niż wprzódy. (*Pierwsze* odczytanie za którem wielu członków wcale nie głosowało, przyjęto jak wiadomo 395 głosami przeciw 62.) Lord John Russell dał więc znowu dowód, że pojął dobrze teraźniejsze stanowisko swoje, i że mianowicie od czasu ostatniego przesilenia posiada dokładną wiadomość o dążnościach stronnictw i liczbowych ich stósunkach. Ciekawą będzie też rzeczą wyczytać i zestawić z raportów stenograficznych przeciwne sobie wota; wspomniony przybytek głosów dla stronnictwa będącego w mniejszości wynikł zapewne z dorzucenia głosów nieobecnych podówczas członków, a może też oświadczyło się teraz kilku członków przeciw temu bilowi tylko z przyczyny nowego układu. *(Pr. Z.)*

Francya.

(Posiedzenie zgromadzenia narodowego.

Paryż, 25. marca. Najprzód wotowano prawie jednogłośnie (588 głosami przeciw 6) kwotę 90,000 franków na nową perspektywę mającą być ustawioną pod kierunkiem p. Arago w paryzkiem obserwatoryum astronomicznem. Tutejsi astronomowie spodziewają się, że nowa perspektywa będzie 2 do 3000 razy powiększać, zaczém 2 do 300 razy mocniéj niż owa, za pomocą któréj poczynił był Gallilei swoje nieśmiertelne odkrycia, i wyrówna obu największym w naszych czasach perspektywom w Połtawie i Cambridge.

— Następnie dyskutowano nad uwzględnieniem projektu dep. *Peupin* względem patentów na wynalazki podpadające regułom expropryacyi z zasady powszechnego dobra i korzyści. Peupin wszakże żąda przedłużenia patentów na rzecz wynalezców od 15 do 25 lat, i zmniejszenia taks. Minister handlu *Schneider* uważa ideje te za niepraktyczne, lecz oraz przygania istnącym ustawom o patentach, że nie ochraniają należycie prawa własności wynalezców. Mimo to wotowano uwzględnienie projektu 398 głosami przeciw 194. Dalsze obrady nie zawierały nic ciekawego. *(Pr. Z.)*

(Dyskusye w zgromadzeniu narodowem d. 26. marca.)

Paryż, 26. marca. Zgromadzenie narodowe schodzi znowu na pole burzliwych dyskusyi. Chwila ta musiała nadejść nareszcie. Przy teraźniejszem usposobieniu stronnictw można wprawdzie przez czas niejaki unikać starcia, lecz nagle pada iskra i wznieca pożar, kiedy go się najmniej spodziewano.

Nową burzę wywołuje obecnie ustawa wyborowa z dnia 31go maja. Od kilku dni utwierdza się coraz więcéj pogłoska, że prezydent republiki niechce, aby tę ustawę zastósowano do wyboru prezydenta. Dziennik elyzejski oświadczył w obszernym artykule, że ustawa wyborowa z 31. maja tylko jest tranzytoryczna. Dzisiejszy *Constitutionnel* zawiera także artykuł w którym przedłużenie władzy prezydenta wystawione jest jako *konieczność*. Ten artykuł i krążące pogłoski musiały w końcu wywołać explozyę w zgromadzeniu narodowem, co téż nastąpiło przy końcu dzisiejszego posiedzenia.

Jeden z kwestorów p. Baze zaproponował, aby umieszczono na porządku dziennym wniosek pana Desmars téj treści, aby izba stanowczo wyrzekła, że wybór prezydenta republiki ma się odbywać według téj saméj normy wyborów, co i wybory deputowanych w zgromadzeniu narodowem, t. j. według przepisów ustawy wyborowéj z dnia 31. maja. To było hasłem. Wiadomo, że wniesiono mnóstwo propozycyi odnośnych do téj ustawy. *Leon Faucher* chcąc odwrócić cios, wniósł, aby nie prędzéj dyskutowano nad propozycyą *Desmars*, aż dopóki reszta propozycyi nieprzyjdzie do debaty. Po bardzo żwawéj debacie uchwaliło zgromadzenie, *umieścić propozycyę pana Desmars na porządku dziennym przypadającym pojutrze.*

Prawa strona i lewa, tiers-parti i frakcya Orleanistów, głosowali za tą propozycyą. Następnie zaproponowano, aby wszystkie inne wnioski ściągające się do ustawy z 31. maja także umieszczone były na porządku dziennym. Ale ponieważ sprawozdania o wszystkich tych wnioskach jeszcze nie są wypracowane; przeto uchwaliło zgromadzenie, że po propozycyi Desmars przyjdzie do debaty tylko jeszcze wniosek pana Arnaud żądający zniesienia ustawy z dnia 31go maja, wszystkie inne zaś wnioski tego rodzaju mają być odroczone na późniéj.

To wszystko nie odbyło się bez wzburzenia, zkąd można wnosić, że piątkowe posiedzenie nieprzejdzie bez burzy. Rząd będzie w końcu zmuszony wyrzec otwarcie swoje zdanie o ustawie z dnia 31. maja, i powiedzieć jakie w tym względzie jest zdanie i życzenie prezydenta. Ta deklaracya może wywrzeć wielki wpływ na przyszłe zdarzenia.

Ustawa wyborowa jest zresztą przedmiotem powszechnego zajęcia. I tak powzięła dziś komisya zajmująca się wewnętrzna organizacyą, tę ważną uchwałę, że wszyscy młodzi ludzie, którzy zadość uczynili ustawie rekrutacyjnéj, mają prawo do udziału w wyborach do gminy. Jestto znaczne ścieśnienie ustawy wyborowéj z dnia 31. maja. *(B. Z.)*

(Uchwała zgromadzenia narodowego względem ustawodawczéj sankcyi traktatów z państwami zagranicznemi.)

Paryż. Zgromadzenie ustawodawcze przyjęło na wniosek pana Karola *Périer* następującą uchwałę względem ustawodawczéj sankcyi traktatów z państwami zagranicznemi do regulaminu spraw sejmowych: 1) Jeźli zgromadzeniu przedłożony zostanie projekt do ustawy, w któréj rząd na zasadzie 53go artykułu konstytucyi żąda od niego potwierdzenia zawartego z obcem państwem traktatu, natenczas niewolno głosować nad pojedyńczemi artykułami traktatu ani dołączać poprawek do tekstu. 2) Jeźli w ciągu obudwu pierwszych deliberacyi zajdzie opozycya przeciw niektórym artykułom traktatu, tedy należy ją wnieść w formie odesłania do komisyi, wydrukować i przynajmniéj na 24 godzin pierwéj porozdawać członkom izby. — Jeźli zgromadzenie po ukończeniu debaty weźmie ją pod rozwagę, natenczas powinno uchwalić natychmiast odesłanie do komisyi. 4) Przy trzeciéj dyskusyi ma być uchwalone albo przyjęcie, albo odrzucenie albo téż odroczenie takiego projektu. 5) Odroczenie należy umotywować następującemi słowy: Zgromadzenie zwraca uwagę rządu na tę lub ową klauzulę traktatu i wstrzymuje się z udzieleniem upoważnienia do ratyfikacyi jego. 6) Jeźli zgromadzenie wyrzecze nagłość projektu, natenczas powinna komisya po skończonéj dyskusyi nad przyjętemi artykułami przedłożyć sprawozdanie o wziętych pod rozpoznanie artykułach. *(Austr.)*

(„Journal des Debats“ o tymczasowem ministeryum.)

Paryż, 25. marca. *Journal des Débats* którego znana ostrożność i barwa ściśle konserwacyjna tém więcéj powagi nadaje jego słowom, przystępuje teraz także do wzmagającéj się co raz więcéj opozycyi przeciw ministeryalnemu interregnum. O wczorajszych zaszłościach w zgromadzeniu narodowem robi ten dziennik następujące uwagi: Dwie kwestye prawie równéj wagi wniesiono wczoraj na mownicę. Jeżeli się grubo niemylimy, tedy obadwa członkowie gabinetu, którzy mieli udział w debatach, musieli uczuć, że słowo ich niemiało potrzebnéj powagi w tak ważnych kwestyach. Zkąd to pochodzi? Niechcemy ubliżać czcigodnym mężom składającym gabinet; oddajemy sprawiedliwość ich osobistéj zasłudze i udowodnionemu poświęceniu, lecz ministeryum do którego należą, jest w końcu przecież tylko ministeryum przemijające. Utworzono ten gabinet pod tą nazwą; dopełnia on swoją doczesną misyę i nigdy innego posłannictwa dopełniać niechciał. Wszakże zdrowy rozum dyktuje, że w tak delikatnych kwestyach, jak te, nad któremi się wczoraj naradzano, ministeryum tymczasowe niemoże mieć ani takiéj powagi ani takiego wpływu jak ministeryum stanowcze. Nie jest to wina ludzi, ale zbiegu okoliczności. Ministeryum ogłoszone jako tymczasowe, trwa już dwa miesiące spełna. Ministeryum dwumiesięczne to już wiele w czasach w których żyjemy; trzy miesiące, toby było zbyt długo. Sądzimy przeto, iż wyrażamy opinię zgromadzenia narodowego jeżeli powiemy, że podobny stan rzeczy dłużéj trwać niemoże bez zaszkodzenia powadze rządowéj i bez narażenia na niebezpieczeństwo społeczeństwa, którego jest gwarancyą.

(„Constitutionel“ o wyprawie do Kabylii.)

Paryż, 26. marca. Czytamy w dzienniku *Constitutionel*: Jeneralnego gubernatora Algeryi upoważniono do wysłania kolumny expedycyjnéj w góry między miasta Djidjelli, Milah i Philippeville, by skarcić mieszkające tam plemiona Kabylów za ich rabunki i pustoszenia, uorganizować kraj dla zabezpieczenia komunikacyi i ochronić nasze kolonie rolnicze, które są wystawione na nieustanne najazdy. Dotychczas nie ma broń francuska na tym punkcie potrzebnéj przewagi. W roku 1843 pokazała się chorągiew francuska po raz pierwszy w dolinie Qued Kebli i na wzgórzach Collo. Później pojawiły się tam wojska nasze powtórnie pod jenerałami Baraguay d'Hilliers, Bedeau i Herbillon. Wszystkie te pojedyncze expedycye nie zdołały uskutecznić zupełną pacyfikacyę kraju. „I tą razą“ — dodaje *Constitutionel* nie idzie bynajmniéj o zdobycie wielkiéj Kabylii; bo było-

by rzeczą nieroztropną, w obecnym czasie przedsiębrać ostateczne podbicie tych dzikich i wojowniczych plemion. Jednak powoli da się ten kraj opanować wpływem naszym. Plemiona Kabylów przybywają na targi nasze, a stosunki nasze z niemi stają się codziennie regularniejszemi i łatwiejszemi. Czas walczy za nas, usuwając przeszkody, udowodniając trwałość i potęgę naszego panowania i przyzwyczajając kraj do wpływu naszego. Byłoby bardzo niepolitycznie stawiać powtórnie w kwestyi uzyskane już rezultaty. Wszakże przy zbliżającym się roku 1852 i przy obecnem położeniu finansowem nie mogłaby Francya nawet myśleć o przedsiębierstwie tem wymagającem znacznych wydatków i pomnożenia naszéj armii w Afryce. Expedycya przeciw nie podbitym jeszcze plemionom Djidjelli jest krokiem do podbicia wielkiéj Kabylii; jest przeto pożyteczną i na czasie, bo ma pewne widoki pomyślnego skutku. Rząd działał rozsądnie ograniczając się na tem; podbicie całéj Kabylii uskuteczni się późniéj."

— Angielski minister miał dzisiaj zrana długą konferencyę z ministrem spraw zewnętrznych. Słychać, że lord Normanby miał przedłożyć p. Brennier notę ze strony swojego rządu odnoszącą się do spraw niemieckich. Nota lorda Normanby zawiera wezwanie do wspólnego Francyi z Anglią działania w tym względzie. *(Pr. Z.)*

Szwajcarya.

(Wzburzenie w obwodzie Einsiedeln.)

Szwyz, 23. marca. W obwodzie Einsiedeln panuje powszechne oburzenie z przyczyny rozpisania podatku obwodowego w ilości $1^1/_2$ od sta. Posunięto niechęci swoje nawet do zupełnego zaprzeczenia podatków. *(Pr. Z.)*

Włochy.

(Turyńska izba deputowanych.)

Turyn, 25. marca. Izba deputowanych przyjęła projekt do ustawy względem uorganizowania urzędów zastawnych na wyspie Sardynii 96 głosami przeciw 18. Jeneralna debata nad ustawą względem uprawy ryżu skończyła się już, a dziś rozpoczęto dyskusyę nad pojedyńczemi artykułami. Ministeryalny projekt do ustawy tyczący się nieusuwalności członków sądownictwa i regulaminu jego rozdano tymczasowie członkom izby do przejrzenia.

(Śmierć herszta zbójców Passatore.)

Ferarra, 24. marca. Straszny herszt zbójców, *Passatore*, zginął już! Kolumna żandarmów papiezkich wyszpiegowała go w pobliżu Ruffi. Było to około godziny 1. w południe. W towarzystwie jego znajdował się jeden z najzacieklejszych pomocników jego. Zbójcy dali piérwsi ognia, lecz i żandarmy nieociągali się z odpowiedzią. Szczęśliwy strzał jednego z nich roztrzaskał czaszkę zbójcy, poczém ciało jego przywieziono z tryumfem do poblizkiego miasteczka Lugo i wystawiono na widok publiczny. Identyczność osoby jego została sądownie potwierdzoną. *(Lit. kor. austr.)*

(Najnowsza poczta z Włoch.)

Turyn, 27. marca. Podług doniesienia w *Croce di Savoja* znaleziono bezimienne pisma obwiniające ministra handlu hrabiego Cavour, że przez zawarcie najnowszych traktatów handlowych zaprzedał Piemont Anglii i Belgii. Z drugiéj strony znowu zaczynają krążyć rozmaite pogłoski o zmianie ministeryalnéj. Cavour ma zostać prezydentem ministrów i otrzymać portfeil spraw wewnętrznych; pana Galvagno zaś, teraźniejszego ministra spraw wewnętrznych wymieniają jako prezydenta a oraz ministra spraw wewnętrznych. Izba deputowanych przyjęła projekt do ustawy względem uprawy ryżu 87 głosami przeciw 32, a ustawę wyznaczającą maximum podatku dywidualnego i prowincyonalnego (obwodowego i okręgowego) 103 głosami przeciw 7.

Rzym, 24. marca. Wczoraj podczas kazania pękła w kościele Rossedes petarda nie zrządziwszy jednak żadnéj szkody. Sprawkę tę przypisują demagogom. W kilku dzielnicach miasta znaleziono plakaty komitetu republikańskiego wymierzone przeciw rządowi. *(Lit. kor. austr.)*

Niemce.

(Projekt trzeciéj komisyi przedłożony konferencyi plenarnéj.)

Drezdno. Piérwszy projekt trzeciéj komisyi przedłożony konferencyi plenarnéj składa się z 22. artykułów. Najważniejsze są: Art. 4) zezwalający na wolny przywóz niektórych surowych płodów; Art. 8) przygotowujący powszechny kartel cłowy dla Niemiec; Art. 9) przyznający równość żeglugi wszystkim państwom związkowym, z wyjątkiem handlu wybrzeżnego; Art. 11) i 12) przyznające zupełną równość wszystkim należącym do państwa co do opłaty w portach, na rzekach i kanałach; Art. 15) przyznający równe uprawnienie kupców i przedsiębierców przemysłowych niemieckich lecz nie krajowych, z krajowymi; Art. 16) przygotowuje powszechny niemiecki kartel menniczy; Art. 17) należący do związku mają być zastąpieni przez każdego konzula któregokolwiek państwa związkowego, tam gdzie niema konzula ich specyalnéj ojczyzny. Należytości konzularne te same co dla krajowców; Art. 18. oddaje wykonanie tych 17 artykułów pod najwyższy dozór sejmu związkowego; Art. 19) mówi o zgromadzeniu mającem się zwołać w r. 1858 dla naradzenia się nad zupełném złączeniem interesów handlowych. Żadne państwo niepowinno aż do owego czasu wchodzić w układy sprzeciwiające się temu celowi; Art. 20) rozciąga postanowienia tego projektu na niemieckie prowincye Austryi. *(Austr.)*

(Sprawy piérwszéj izby saksońskiéj.)

Drezdno, 26. marca. Na dzisiejszem posiedzeniu piérwszéj izby naradzano się nad rozmaitemi punktami nieporozumienia zachodzącego między obydwoma izbami. Izba druga przyjęła wniosek téj treści, aby rząd u niemieckiéj władzy centralnéj utworzyć się mającéj wyjednać się starał stósowną reprezentacyę ludu. Izba piérwsza przyjęła wniosek dodatkowy, że w tém w żaden sposób nienależy upatrywać podobieństwa z byłym parlamentem frankfurckim. Izba druga niezgodziła się z tym dodatkiem i odrzuciła go. Izba pierwsza zaś niechce cofnąć swoje uchwały. *(B. Z.)*

(Depesza telegraficzna.)

Hannower, 28. marca. Na dzisiejszém posiedzeniu izby piérwszéj oświadczył prezydent ministrów, że w razie przystąpienia izby piérwszéj do przedwczorajszéj niekonstytucyjnéj uchwały izby drugiéj — stany krajowe rozwiązane zostaną. Potem upraszał prezydent ministrów prezydyum izby, aby sprawa ta dopiéro na przyszły tydzień do porządku dziennego wniesioną została, a oraz aby ewentualnem rozwiązaniem stanów wzięto pod obradę wnioski względem uorganizowania administrayyi publicznéj. *(Lit. k. a.)*

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 26 marca.)

Metal. austr 5% — $73^1/_4$; $4^1/_2$% $64^1/_8$. Akcye bankowe 1160. Sardyń. 35. Hyszpańskie 3% — 35. Polskie 500 L. $82^3/_4$.

Prusy.

(Przybycie J. Mości Królowy bawarskiéj.)

Berlin, 28. marca. J. M. Królowa bawarska przybyła tu wczoraj wieczór około 10. godziny, i witaną była od Króla na zamku tutejszym. Słychać, że spodziewają się dzisiaj także przybycia księżniczki Heskiéj.

(Straszne morderstwo.)

Strzałkowo, 17. marca. W niedzielę dnia 16. b. m. około godziny trzeciéj po południu jechał właściciel dóbr z Skąpego p. Nitkowski w towarzystwie swojéj żony, młodéj damy, dwóch męzczyzn (z emigracyi) i dwojga dzieci, na przejazdkę do lasu należącego do jego wsi, wszyscy siedzieli na otwartym drabiniastym wozie. W chwili gdy z powrotem do domu chciano opuścić gestwinę, padł z niéj wystrzał, a Nitkowski ugodzony w głowę padł bez życia z wozu wołając: „Ratujcie!“ konie ruszyły czwałem i słyszano jeszcze jeden wystrzał; za powrotem w to samo miejsce znaleziono trupa Nitkowskiego, który w najpiękniejszéj sile wieku śród własnéj rodziny, padł jak się domyślają ofiarą krytobójstwa. Poczyniono niezwłocznie potrzebne kroki policyjne i sądowne dla wyśledzenia sprawcy tego strasznego morderstwa. *(R. Z.)*

(Kurs giełdy berlińskiej z 28. marca.)

Dobrowolna pożyczka 5% $105^1/_4$. Obligacye długu państwa $85^1/_4$. Akcye bank. $96^1/_4$. Polskie listy zastaw. $93^3/_4$. Polskie 500 L. 82; 300 L. 143. — Frydrychsdory $13^1/_{12}$. Inne złoto za 5 tal. $8^3/_4$. Austr. banknoty $77^5/_6$.

Grecya.

(Interpelacya w izbie deputowanych w Atenach. — Wiadomości potoczne.)

Parapływ przybyły do Tryestu dnia 23. marca przywiózł wiadomości z Grecyi, sięgające po dzień 18. marca. W izbie deputowanych w Atenach wniósł dp. *Meletopulos* interpelacyę do rządu z zapytaniem, z jakich przyczyn zmieniono zawyrokowaną przeciw osławionemu hersztowi zbójeckiemu Vavorinos karę śmierci na karę więzienia? Minister sprawiedliwości odrzekł, iż rada ministeryalna skłoniła królowę do tego ułaskawienia, bowiem otrzymała wiadomość, że złoczyńca cierpiąc na niewyleczoną ranę w nodze, nie chce poddać się konieczném amputacyi, zaczem życie jego krótko już tylko może potrwać. Rada ministeryalna powzięła tę wiadomość przez jeneralnego prokuratora z Nauplii, i niedozwoliła tracić choréj osoby, sądząc, że niewypada dawać ludowi sposobności do przypatrywania się tak szpetnemu widokowi.

Dla sprawdzenia tego faktu wysłano komisyę do Nauplii, przyczem się okazało, że złoczyńca mimo to został już wyleczony, i że tak jeneralny prokurator jako niemniéj i lekarz więzienia byli przekupieni. Uchylono ich obu od służby, a przeciw ministrowi sprawiedliwości zaczęła się izba burzyć, i zamierzano nawet wyrazić mu wotum nieufności. Dopiéro kiedy minister wojny stanął w jego obronie, powiodło się uśmierzyć niechęć izby, która w końcu uchwaliła, aby po wysłuchaniu punktów uniewinniających przejść do dziennego porządku.

Major Mauromichali, który towarzyszył królowi Ottonowi do Mnichowa, powrócił do Aten na wezwanie król. prokuratora jeneralnego, dla stawienia się przed sądem w sprawie zamordowanego ministra Corfiotaki. — Wojskowy podintendant Hoffmann, przyjaciel Greków i rodem Niemiec, rozstał się w Atenach z tym światem. *(Ll.)*

Turcya.

(Depesza telegraficzna.)

Zagrabie, 30go marca. W Bihaczy oczekują codziennie przybycia Omer Baszy. Od kilku dni przybywa tam mnóstwo rannych zbiegów z pola bitwy, którzy pomiędzy ludnością tamtejszą paniczną trwogę rozszerzają. Zdaje się, że insurgenci zamyślają najpiérwéj zebrać resztki swoje pod Varczar a potem stoczyć bitwę pod Kliuc. Oddział ich otoczony w pobliżu Skopie, będzie zapewne wzięty w niewolę. *(L. k. a.)*

(Wiadomości znad granicy bośniańskiéj.)

Z nad granicy bośniańskiéj otrzymaliśmy pod dniem 23. marca następujące doniesienie o stanowczéj klęsce insurgentów bośniańskich pod Chulhissar: Wiadomość o klęsce insurgentów pod Chulhissar jest co do słowa prawdziwą; wszelako nie Omer Basza, lecz groźny Ibrahim Basza, który kierował obleżeniem Jaizy, zaszedł insurgentom z tyłu przez niedostępne prawie wąwozy z jednym batalionem piechoty, dwoma szwadronami konnicy i pół bateryą, i zastawszy ich zupełnie nieprzygotowanych do walki, rozpoczął silny ogień działowy; nieutresowane konie insurgentów i niespodziany grad kartaczów sprawiły w obozie powstańców najokropniejsze zamieszanie. Turcy, którzy mieli udział wtéj walce, opowiadają, że tak strasznego ognia niezapamiętali jeszcze, a trwoga insurgentów była tak wielka, że o odporze ani myśléć nie było można. Po klęsce pod Chulhissar chcieli insurgenci zająć znów Banialukę i zebrać tam resztę sił swoich; wszelako mieszkańce tamtejsi niedopuścili ich do miasta. Wygnany Ali Bej Chinic miał znowu powrócić do Banialuki. Ztamtąd cofnęli się insurgenci do Priedor. Biada teraz nieszczęśliwéj ludności chrześciańskiéj! Wszyscy znakomitsi kupcy tego miasta schronili się na ziemię austryacką z obawy, aby niepadli ofiarą teraźniejszéj wściekłości proletaryuszów (fucara). Inny oddział insurgentów udał się w kierunku ku Majdanowi i zamyśla przysposobić się tam do obrony; lecz daremne to trudy! — Codziennie przejeżdżają tędy tłumy powracających do domu Turków, a powtórne zebranie się insurgentów nieprzyjdzie już pewnie do skutku, bo po bitwie téj opanował ich większy strach paniczny niż klęska sama.

Dodatkowo do wiadomości tych donoszą nam jeszcze ztamtąd pod dniem 25. marca: Skender Bej wkroczył z Mostar do Livno z 1600 ludźmi regularnego i 400 nieregularnego wojska tureckiego. Znany z okrucieństwa swego i prześladowania chrześcian Ibrahim Basza został przyaresztowany w Hercegowinie. *(L. k. a.)*

(Wiadomości potoczne z Konstantynopola.)

Konstantynopol, 14. marca. Temi dniami odbyła się wielka rada ministeryalna, w któréj miały także udział i inne znakomitości polityczne. Roztrząsano tam kwestyę bankową tudzież urządzenia spraw wekslowych. Minister handlu powołał był na te obrady 19 kupców piérwszéj klasy; rozprawy szły bardzo żywo. Wszakże wszyscy zgodzili się na to, że instytnt bankowy wypada dla dobra kraju koniecznie utrzymać. Przedmiot ten sprawił w świecie kupieckim znaczną senzacyę i obudził różne obawy. Interesowani zaczynają zresztą nabiérać dobréj otuchy, a zwłaszcza powziąwszy wiadomość o postanowieniu w. porty względem dalszego utrzymania wspomnionego instytutu. Dalsze nad tém obrady mają jeszcze nastąpić. — Półurzędowe tureckie dzienniki ubolewają nad odjazdem posła francuskiéj republiki, jenerała *Aupick.* Cieszy ich to jednak, że prezydent pokłada w nim taką ufność, powołując go do ważniejszéj jeszcze posady. Dodają przytém, że odjazd jenerała Aupick staje się przykry nietylko dla wyższego koła towarzyskiego lecz także i dla rządu tureckiego, bowiem niewielu dyplomatów może się poszczycić tak świetnym darem pogodzenia interesów własnego kraju z obowiązkami dyplomatycznéj grzeczności i uprzejmości w obec państwa i dworu przy którym są zawierzytelnieni. Pana *Lavalette* następcę jenerała Aupick, spodziewają się z każdym dniem w Konstantynopolu. — Skarbowy paropływ „Taif," na którym przewieziono niedawno temu wojska na wyspę Samos, zawinął znowu do tutejszego portu, i przywiózł ze sobą dwóch znakomitych jeńców z téj wyspy.

— Słychać za rzecz pewną, że nowomianowany poseł francuski p. Lavalette zamyśla przed przybyciem tutaj zabawić jakiś czas w Rzymie, aby mógł jak najdokładniéj wywiedzić się tam o sprawach grobu świętego. — Kilku wychodźców włoskich wyprawiło serenadę jenerałowi Dembińskiemu, lecz sam jenerał zganił tę demonstracyę. Audyencyę osobną odmówił sułtan jenerałowi. *(L. k. a.)*

(Stan rzeczy w Syryi.)

Z Damasku donoszą z 28. lutego. *W Syryi* panuje teraz zupełny spokój; nie podlega to wszakże żadnéj wątpliwości, że tylko pomyślny obrót rzeczy w *Aleppo* spokojność tę utrwalił. Bowiem gdyby się było powiodło insurgentom tamtejszym wziąć przewagę, cała Syrya znajdowałaby się teraz w powstaniu. Śledztwa policyjne i sądowe wykryły szeroko pomiędzy plemionami arabskiemi rozgałęziony spisek dążący do krwawego zaburzenia. Właśnie w chwili rozpoczęcia rokoszu w Aleppo wyruszyli już byli mieszkańcy z Balbeku i przyległych obwodów pogranicznych w zamiarze opanowania Damasku. Górale hawrańscy mieszkający w niedostępnych miejscach górzystych, zdradzili się przy téj sposobności z nieprzyjaznem swém dla rządu usposobieniem. Jakoż i dawniéj już dozwalali sobie ci mieszkańce zbytnéj wolności w obec powagi władz i zwierzchności tureckich. Sprężystość z jaką przytłumiono bunt w Aleppo, stała się i dla nich potrzebnym postrachem, i przywiodła ich do posłuszeństwa. Za pośrednictwem c. k. austr. konzula wysłali teraz deputacyę do tutejszego seraskiera z oświadczeniem zupełnéj uległości. Seraskier przyrzekł im darowanie winy, jeżli na przyszłość będą się zachowywać spokojnie. Rekrutacya odbywa się teraz w całéj Syryi bez najmniejszéj przeszkody. *(L. k. a.)*

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie z 2. kwietnia.)

Lwów. Na naszym dzisiejszym targu płacono za korzec pszenicy 20r.10k., żyta 15r., jęczmienia 11r.52k., owsa 7r.25k., hreczki 11r.30k., kartofli 6r.15k. — Za cetnar siana 2r., okłotów 2r.4k. — Za sąg drzewa bukowego 30r., dębowego 27r 15k., sosnowego 24r. 30k. — Kwarta krup pszennych kosztowała 22$\frac{1}{2}$k., jęczmiennych 10k., jaglanych 18k., hreczanych 12$\frac{1}{2}$k., mąki pszennéj 12$\frac{1}{2}$k., żytnéj 10k., piwa 10k., wódki przedniéj 1r., szumówki 42$\frac{1}{2}$k. Funt masła sprzedawano po 1r., łoju po 20k., mięsa wołowego po 12$\frac{1}{2}$k. wal. wiéd.

(Ceny targowe w obwodzie Sanockim.)

Sanok, 24. marca. Według doniesień handlowych z Sanoka, Dobromila, Liska, Rymanowa i Dynowa sprzedawano tamże na targach w piérwszych dwóch tygodniach marca w przecięciu korzec pszenicy po 19r.30k.—19r.30k.—21r.40k.—20r.—20r., żyta 15r. 47k.—16r.30k.—16r.40k.—15r.30k.—17r., jęczmienia 12r.—10r.30k. —14r.—13r.40k.—12r.30k., owsa 6r.45k.—7r.30k.—7r.—8r.—7r. 30k., hreczki w Dobromilu 12r., kukurudzy w Rymanowie 14r., ziemniaków 0—7r.—10r.—0—5r.25k. Cetnar siana po 0—3r.45k.—2r. 30k.—2r.30k.—2r.45k. Sąg drzewa twardego kosztował 10r.35k.— 13r.—10r.—18r.—12r.30k., miękkiego 8r.—10r.30k.—6r.15k.—15r. —8r.45k. Za funt mięsa wołowego płacono 10k.—10k.—0—9$\frac{3}{8}$k.— 8$\frac{1}{4}$k. i za garniec okowity 4r.48k.—6r.15k.—0—4r.—3r. w. w.

(Handel zbożem.)

Gdańsk, 22. marca. Nadeszłe wiadomości z Londynu z dnia 17. b. m. nie są tak pomyślne, jakby z zeszło-tygodniowych spodziéwać się należało. Targi angielskie nie uległy żadnéj zmianie, choć ceny w Szkocyi i Irlandyi prawie ku zniżeniu chyliły się. Dowozy do Londynu wynosiły przeszło 46,000 kwarterów, z tych 14,000 z Odessy, 11,000 z Bartelty i portów południowych. Chwilowo nie ma widoków na wielkie dowozy z zagranicy, mimo to mało objawia się chęci do zawierania transakcyi na większe partye. Dowozy krajowéj pszenicy również nie są znaczne. Wiadomości z kraju zgadzają się wszystkie co do pomyślnego stanu zasiewów zimowych, powietrze wiosenne sprzyja pracom w polu, które dość już daleko posunięte zostały.

W ciągu tygodnia przybyło do Londynu kwarterów:

	Pszen.	jecz.	słodu	owsa	żyta	bobu	grochu	wyki	s. ln.	rzep.
z kraju	4402	2178	9773	11701	—	—	973	—	67	—
z zagr.	46853	2020	—	4261	—	—	2568	—	6883	—

Mąki z kraju cetn. 18060, z zagranicy 23,926.

Z Francyi dowozy mąki znacznie się zmnieszyły.

W Belgii i Holandyi w ostatnich czasach więcéj do kupna pokazywano ochoty; notowano nawet małe polepszenia, chociaż tylko na drobnych partyach ograniczano się.

W targach naszych nie ma odmiany, dowozy z kraju małe. — Otwarcie żeglugi w niedługim czasie spodziewane.

Kursa zamian. Londyn 3 miesięczny 200$\frac{1}{4}$ srgr. Hamburg 10 tygodni 45 srgr. Warszawa 8 dni 94$\frac{1}{2}$.

Makowski Kędzior et Comp.

Kurs lwowski.

Dnia 3. kwietnia.

		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. k.	5	56	6	—
Dnkat cesarski	„ „	6	2	6	5
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	21	10	25
Rubel śr. rosyjski	„ „	2	—	2	$\frac{1}{2}$
Talar pruski	„ „	1	54	1	56
Polski kurant i pięciozłotówk.	„ „	1	30	1	31
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	„ „	90	3	90	22

(Kurs wekslowy wiédeński z 31. marca.)

Amsterdam 184 p. 2. m. Augsburg 132 p. uso. Frankfurt 131 p. 2 m. Genua 154 p. 2. m. Hamburg 194 l. 2. m. Liworno 127$\frac{1}{2}$ p. 2. m. Londyn 12-56$\frac{1}{2}$. l. 2. m. Marsylia 155$\frac{1}{2}$ l. 2. m. Paryż 155$\frac{1}{2}$. l. 2. m. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. —.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 1. kwietnia.

PP. Antoniewicz Wincenty, ze Skwarzawy. — Strzelecki Jan, z Kukizowa. — Piésciorowscy Marcin i Ryszard, z Kuzmina.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 1. kwietnia.

Przewielebny X. Wierzchlejski, biskup r. k., do Przemyśla. — Hr. Parys Adam, do Korni. — Hr. Komorowski, do Zborowa. — PP. Witkowski Teodor, do Sorok. — Schwajkart Karol, do Rykowa. — Zgazdziński Antoni, do Uliczka. — Jędrzejowicz Kazimierz, do Czapel. — Chyliński Marian, do Rakowa. — Hordyński Franciszek, do Unicza.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 2. kwietnia.

Pora	Barometr w mierze wied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	″ ‴ ⁗				
6 god. zr.	27 11 5	+ 0,5°	+ 6°	zachodni	pochm. mgła
2 god. pp.	27 11 8	+ 5°	+ 0,5°	połud.-zachodni	„ ☉
10 g. w.	28 0 0	+ 1°		cicho	pogod.

Główny Redaktor **M. Szreniawa Sartyni.**

Z c. k. galic. drukarni rządowéj.